

Inicjatywa Obywatelska - model lokalny

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

STOWARZYSZENIE
Wdzydzko-Charzykowska
Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka”

- Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele
- Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG

O P R O J E K C I E

Inicjatywa Obywatelska - model lokalny

Projekt zakładał opracowanie lokalnego modelu realizacji inicjatywy obywatelskiej, co w efekcie przyczyniło się do zwiększenia aktywności obywatelskiej mieszkańców powiatu chojnickiego. Kluczem do realizacji projektu był udział lokalnych społeczności oraz jego podzielenie na etapy, następujących po sobie i są od siebie zależnych, co miało szczególne znaczenie zarówno w zakresie idei projektu jak również zarządzaniu przedsięwzięciem i dyscyplinie realizacji projektu. Projekt podzielony został na 6 etapów, które kolejno obejmują: rozpoznanie problemu, jakim jest niska aktywność obywatelska istniejących w powiecie NGO,s , organizacja - na bazie poczynionych obserwacji - szkoleń/warsztatów z zakresu aktywności obywatelskiej i wymiana doświadczeń z innymi NGO (wyjazdy studyjne), testowanie opracowanego w trakcie warsztatów modelu realizacji inicjatyw obywatelskiej , jego rozpowszechnienie i utrwalenie.

W ramach zadania przeprowadzono indywidualne spotkania 16 organizacjami prowadzącymi działalność na terenie powiatu chojnickiego. Celem spotkań było uzyskanie informacji dotyczących działań prowadzonych przez organizację i planowanych na najbliższy okres oraz uzyskanie informacji o możliwości przy współpracy przy realizacji projektu w oparciu o wydarzenie planowane do realizacji przez określoną organizację.

Po przeprowadzonych spotkaniach dobrana została grupa 10 organizacji, które podjęły współpracę przy realizacji projektu.

Osoby zaangażowane do realizacji projektu tj. Grażyna Wera-Malatyńska oraz Adam Rogala, przeprowadzili po dwa spotkania indywidualne w trakcie przygotowań do organizacji wydarzeń przez poszczególne organizacje. Ze strony organizacji współpracujących z LGR w spotkaniach uczestniczyli członkowie zarządów organizacji lub/i osoby bezpośrednio zaangażowane w organizację wydarzenia.

W ramach spotkań przeprowadzone zostały ankiety dotyczące działalności organizacji, poszczególnych etapów przygotowania wydarzenia (czas przygotowań, liczba zaangażowanych osób, harmonogram działań, budżet wydarzenia, źródła finansowania, cele jakie stawia sobie organizacja).

Spotkania odbywały się w biurze LGR (Chojnice lub Charykowy) lub w miejscu umówionym z organizacją. Przedstawiciel LGR uczestniczył również bezpośrednio w samym wydarzeniu. Po zakończeniu wydarzenia odbywało się kolejne spotkanie, w ramach którego pracownicy LGR starali się uzyskać informacje dotyczące przebiegu wydarzenia, oceny wydarzenia przez uczestników oraz organizatorów oraz wspólnie opracować wnioski dotyczące ewentualnych niepowodzeń związanych z realizacją wydarzenia.

W ramach projektu poszczególnym organizacjom udzielano wsparcia w ramach realizacji wydarzenia np. poprzez pokrycie kosztów wyżywienia, materiałów zużywalnych czy promocji wydarzenia.

I. Rozpoznanie

Spośród wcześniej dobranych 10 organizacji swoje wydarzenia zorganizowało 8 organizacji.

I. Festiwal Partnerstwa Miast „InterTony” 2021– wydarzenie zorganizowane przez Fundację Rozwoju Ziemi Chojnickiej i Człuchowskiej w dniu 19 czerwca 2021 r. w Chojnicach, na stadionie „Kolejarz 1926”. Impreza zorganizowana w partnerstwie z Chojnickim Centrum Kultury i stowarzyszeniem Rockinitiative Emsdetten z Niemiec. Opis: Festiwal ciężkich brzmień gitarowych, organizowany po raz 6 w Chojnicach. Na scenie pojawili się muzycy z Polski oraz Niemiec, w tym. m.in.: Haggemy, Tyran, Tribute To Guzik, Snareset (koncert online), Doppelord oraz Tomasz Lipa Lipnicki Solo. Jednocześnie grana na żywo thrashcore’owa i heavy metalowa muzyka dostępna była równolegle w transmisji on-line, co było odpowiedzią na obostrzenia epidemiologiczne dot. liczby uczestników.

2. „Na Szlaku Kultur Majówka Chojnice 2021”

– wydarzenie zorganizowane przez Stowarzyszenie „Dworek Polski” w dniu 20 czerwca 2021 r., w Chojnicach, w siedzibie Chojnickiego Centrum Kultury.

Opis: Organizacja VIII Ogólnopolskiego Konkursu Kapel i Zespołów Na Szlaku Kultur Chojnice 2021. W konkursie zaprezentowano 18 występów muzyków lokalnych i ludowych, m.in. z: Rzeszowszczyzny, Wielkopolski, Kujaw, Lubuskiego, Kaszub oraz – po raz pierwszy w historii konkursu – Podole. Miejsce I w kategorii kapele folklorystyczne zajęła Kapela podwórkowa „Ferajna Bydgoska”.

3. Wyjazd integracyjny do Kamiennych Kręgów w Odrach,

zorganizowany w dniu 2 lipca 2021 r. przez Stowarzyszenie „Droga do Marzeń” z miejscowości Charzykowy.

Opis: Wyjazd członkiń i członków stowarzyszenia senioralnego do m. Odry (gmina Czersk), do rezerwatu przyrody „Kamienne Kręgi”. Kamienne kręgi to pozostałości po cmentarzysku plemienia Gotów z I i II w.n.e. W pozostałych po Gotach kurhanach odkryto ponad 600 grobów. Samo cmentarzysko oraz konstrukcja kamiennych kręgów do dziś jest przedmiotem licznych badań i dociekań naukowych, a także rozmaitych teorii pseudonaukowych i ezoterycznych. Wyjazd połączony był z uczestnictwem w spotkaniu autorskim dotyczącym prezentacji książki pt. „Kręgi kamienne w Odrach – Goci i porosty”, które odbyło się w Centrum Informacji Turystycznej w Czersku. W spotkaniu uczestniczyli autorzy w/w publikacji: prof. Tadeusz Grabarczyk i prof. Ludwik Lipnicki.

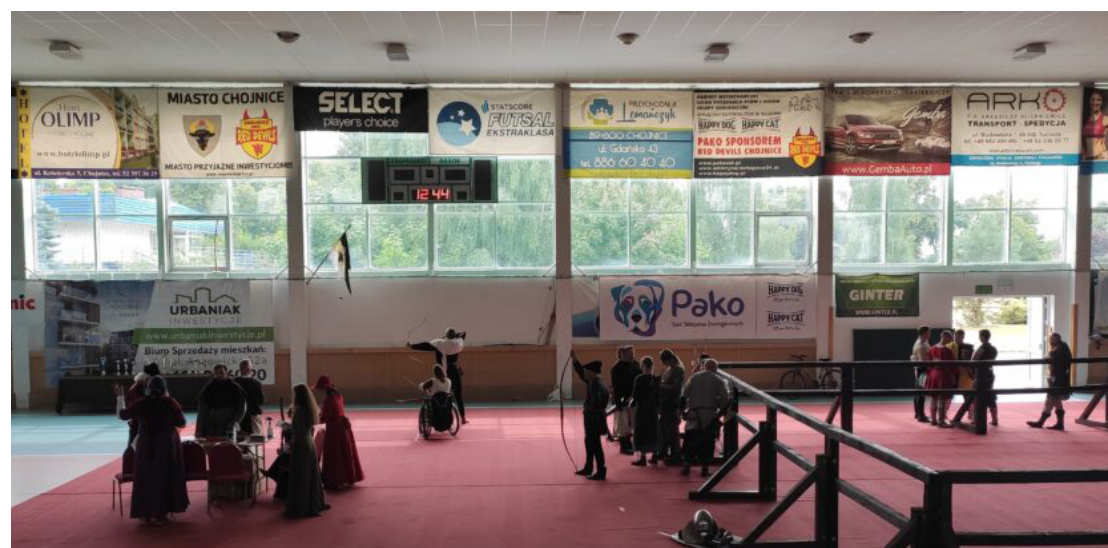
4. Wydarzenie pt. „Chojnicka Odyseja –

czyli 24 odsłony gminy Chojnice ” zrealizowane przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Pomorze” z Lichnów, w okresie od 2 lutego do 31 lipca 2021 r., z finałową imprezą w dniu 24 lipca br. w Silnie. Partnerami Stowarzyszenia byli: Gminny Ośrodek Kultury w Chojnicach oraz Wiejski Dom Kultury w Silnie. Opis: Wydarzenie polegało na stworzeniu przez młodzież z gminy wiejskiej Chojnice, gry terenowej pt. „Chojnicka Odyseja,„. Gra terenowa „Odyseja chojnicka” prowadziła przez 24 miejsca gminy Chojnice. W każdej miejscowości należało odnaleźć miejsce, o którym jest mowa w zagadce i następnie zaznaczyć to na posiadanej karcie gracza odpowiednim symbolem. Każda zagadka, prócz odśzukania miejscowości, powiązana była z jedną z 24 części Odysei HOMERA. Cała trasa Odysei liczyła ok. 80 km. Po jej przejściu i wypełnieniu karty gracza, należało kartę dostarczyć w dniu 24 lipca na g. 18:00 do Wiejskiego Domu Kultury w Silnie, gdzie w czasie festynu, nastąpiło odkodowanie hasła i rozlosowanie nagród wśród zwycięzców.

5. VI Turniej Rycerski

- wydarzenie zorganizowane przez Stowarzyszenie „Pomerania” w Chojnicach, w dniu 28 sierpnia 2021 r. w hali widowiskowo-sportowej oraz na boisku przy ulicy Huberta Wagnera w Chojnicach. Główne atrakcje Turnieju to turniej łuczniczy, turniej tarczy i miecza (w tym walki bohurtowe pocztów trzyosobowych) oraz rycerski pokaz konny Chorągwi Ziemi Chełmińskiej i Gildii Działań Historycznych Alte Knochen z Grudziądza. Ponadto, widzowie mogli obejrzeć zmagania łuczników, którzy przybyli na imprezę m.in. z Elbląga, Bytowa, Tuchomia, Starogardu Gdańskiego, Gdyni, Inowrocławia i Chojnic. Partnerzy przedsięwzięcia to Bractwo Rycerskie herbu TUR oraz Chojnickie Centrum Kultury.

6. Wydarzenie pt. „Piknik Senioralny”

zorganizowane przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy w Charzykowach w dniu 9 września 2021 r. Piknik zorganizowany został dla organizacji pozarządowych z terenu miasta i gminy Chojnice, które działają na rzecz społeczności senioralnej. W trakcie Pikniku, poza wspólnym grillem i rejsem statkiem po jeziorze charzykowskim, uczestnikom zaprezentowano założenia polityki senioralnej Miasta Chojnice (prelekcja Burmistrza Chojnic) oraz przedstawiono zalety partycypacji społecznej w organizacjach senioralnych, tj. wolontariat senioralny.

7. Wydarzenie pt. Uniwersytet Otwarty Stowarzyszenia „Nasza Wieś Będźmierowice”,

zorganizowany w dniu 23 września 2021 r. w Będźmierowicach (gmina Czersk, powiat chojnicki) przez Stowarzyszenie „Nasza Wieś Będźmierowice” :). W ramach spotkania wykład wygłosi Pan prof. dr hab. Cezary Obracht- Prądyński z Uniwersytetu Gdańskiego z tematem „Polacy- jacy jesteśmy: co trwa i co się zmienia (nie tylko w wyniku epidemii)?”. Wykład oparty na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród Polaków. Było to pierwsze wydarzenie zorganizowane w ramach Uniwersytetu Otwartego, po długiej przerwie spowodowaną pandemią. Wykłady mają charakter otwarty, każdy może z tego skorzystać.

8. Wydarzenie pt. „Święto Bulwy”

zorganizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich Klaskawa z miejscowości Klaskawa (gmina Czersk, powiat chojnicki). „Święto Bulwy” miało miejsce w dniu 9 października 2021 r. Na imprezie zaprezentowano wszelkie dania i potrawy z ziemniaka ...oraz...degustowano ziemniaczane smakołyki, takie jak np.:

kartoflanka, pyzy borowiackie, szare kluski, kopytka, ruskie pierogi i pyszna zupa ziemniaczana. Poza degustacją, uczestnicy Święta mogli wziąć udział w grach, zabawach i konkursach, w tym: w konkursie na najlepszą zupę ziemniaczaną. Najlepsi zostali nagrodzeni.

Współpraca z poszczególnymi organizacjami pozwoliła na zebranie szeregu informacji dotyczących przebiegu organizacji wydarzeń przez poszczególne organizacje. Stanowiące podstawę do dalszej pracy w projekcie.

II. Wymiana doświadczeń

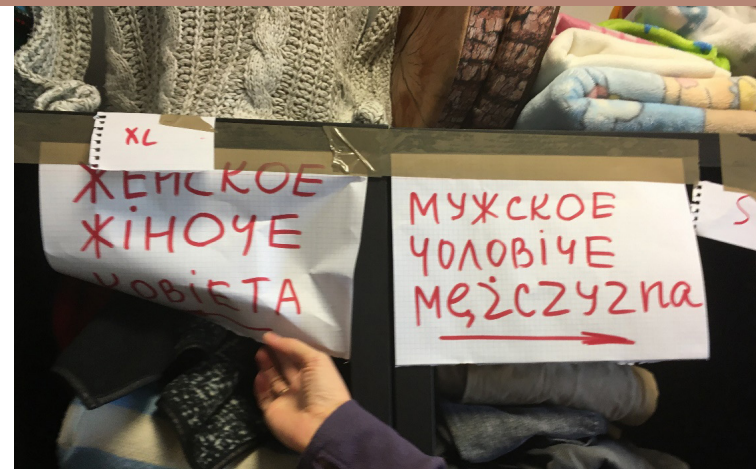
W ramach zadania zorganizowane zostały dwa wyjazdy studyjne dla organizacji pozarządowych z regionu celem wymiany doświadczeń z przedstawicielami organizacji w sąsiednich powiatach. Wyjazdy odbyły się w marcu 2022 r. do Bytowa oraz Starogardu Gdańskiego.

W ramach wyjazdu do Bytowa (03/03/2022) spotkano się z przedstawicielami KGW Borowy Młyn oraz organizacjami z powiatu Bytowskiego w Fundacji Parasol. Uczestnicy wyjazdu mieli okazję zaznajomić się działalnością lokalnych organizacji i realizowanymi przez nie działaniami.

Wyjazd do Starogardu Gdańskiego obejmował spotkanie z przedstawicielami COP w Starogardzie Gdańskim, LGD Cha-ta Kociewia oraz Grodziska w Owidzu, które jest prowadzone przez lokalną organizację pozarządową. Wyjazd dał możliwość poznania uczestnikom działalności innych organizacji oraz wymianę doświadczeń.

III. Modelowanie

W ramach zadania zorganizowane zostały trzy cykle spotkań warsztatowych po 18 godzin dydaktycznych (3 x 6h) dla grup 10-12 osób. Celem szkoleń była praca warsztatowa dotycząca założeń modelu inicjatywy lokalnej oraz przedstawienie ogólnej wiedzy związanej z działalnością organizacji pozarządowych.

Do realizacji szkoleń zaangażowana została Pani Małgorzata Pluto-Prądyńska, osoba posiadająca doświadczenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi społecznościami.

Szkolenia przeprowadzono zgodnie z następującym harmonogramem:

Grupa I: - 16, 23 i 30 marca 2022 r. (10 osób)

Grupa II: - 6, 13 i 20 kwietnia 2022r. (12 osób)

Grupa III: - 21 i 28 kwietnia oraz 5 maja 2022r. (10 osób)

Szkolenia odbywały się w biurze LGR w Charzykowach w godzinach 14:00 – 19:30

Na każdym ze spotkań uczestniczył również pracownik LGR zaangażowany w realizację projektu.

W wyniku realizacji szkoleń/warsztatów dokonano analizy założeń modelu inicjatywy lokalnej.

IV. Podsumowanie wyników w projekcie

W czasie spotkań starano się zdefiniować co to jest aktywność obywatelska i jakie formy może przybierać dla dobra wspólnego. Zgodzono się, że wszelka taka działalność to działania na rzecz nie tylko naszego terytorium ale przede wszystkim działania na rzecz innego człowieka.

Aktywność obywatelska to również partycypacja obywatelska tj. m.in. udział w konsultacjach społecznych, budżecie partycypacyjnym, wyborach na wszelkich szczeblach, lecz również zainteresowanie wydarzeniami w kraju, mieście czy sołectwie. Problemy obszarów wiejskich często się różnią od problemów miejskich ale jest jeden wspólny mianownik - człowiek.

Najważniejsze spostrzeżenia z realizacji tego projektu jest taka, że żadne przepisy nie zastąpią zaangażowania lokalnej społeczności oraz to że mimo wielu korzyści Inicjatywa Lokalna jest wykorzystywana stosunkowo rzadko na naszym terenie mimo że od 2010 roku jest możliwość realizowania takich działań.

Realizacja inicjatyw lokalnych w społecznościach w przepisach prawa.

Jak wskazuje definicja ustawowa -inicjatywa lokalna to szczególna forma współpracy przy realizacji zadania publicznego podejmowana przez jednostki samorządu terytorialnego i mieszkańców. Istotą inicjatywy lokalnej jest to, że zadanie realizowane jest wspólnie. Oznacza to w praktyce wspólne zaplanowanie przedsięwzięcia, realizację i odpowiedzialność za nie, które biorą na siebie mieszkańcy i właściwe jednostki organizacyjne samorządu. Inicjatywa lokalna nie jest tożsama ze zleceniem zadania mieszkańcom, gdzie wybiera się wykonawcę, kontroluje się go i rozlicza. Zgodnie z ustawą strony umowy o realizację Inicjatywy Lokalnej są równe i określają wzajemne zadania oraz odpowiedzialność jako współrealizatorzy zadania publicznego. Inicjatywa lokalna jest najwyższą formą partycypacji obywatelskiej, gdzie mieszkańcy biorą współodpowiedzialność za zrealizowanie zadania. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 4) inicjatywie lokalnej – rozumie się przez to formę współpracy jednostek samorządu terytorialnego z ich mieszkańcami, w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej W celu uproszczenia procedury aktywizacji środowisk lokalnych oraz umożliwienia im realizacji zadań publicznych, istotnych z punktu widzenia małych społeczności, 22

stycznia 2010 roku wprowadzono do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie instytucję inicjatywy lokalnej. Niewątpliwie zaletą takiej formy współpracy jest jej znaczne odformalizowanie, polegające na zwolnieniu mieszkańców z konieczności tworzenia którejs z przewidzianych prawem form organizacyjnych. Zakres zadań publicznych, które mogą być realizowane w ramach inicjatywy lokalnej został określony w ustawie dość szeroko. W świetle art. 19b ust. 1 pkt 1-6 ustawy obejmuje on bowiem obszar zadań związanych z działalnością wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych w sferach: -budowy, rozbudowy lub remontu dróg, kanalizacji, sieci wodociągowych, budynków oraz obiektów architektury stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego; działalności charytatywnej; podtrzymania i upowszechniania tradycji narodowej; pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; promocji i organizacji wolontariatu; edukacji, oświaty i wychowania; działalności w sferze kultury fizycznej i turystyki, ochrony przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach, a także porządku i bezpieczeństwa publicznego. Należy pamiętać, że udział organizacji jest tylko formą pośrednictwa, w której dany podmiot składa wniosek w imieniu mieszkańców, którzy nadal są pod nim podpisani jako strona wnioskująca.

Kto może złożyć wniosek na I inicjatywę Lokalną ?

Mieszkańcy bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowej lub podmiotu z art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (występuje w ich imieniu) składają wniosek do właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Formalnie pod wnioskiem może podpisać się dwóch mieszkańców by spełnić kryterium ustawowe. Jednak patrząc na ideę Inicjatywy Lokalnej im większe ma ona poparcie tym większa szansa na to, że Inicjatywa Lokalna spotka się z pozytywną odpowiedzią lokalnego samorządu. Wsparciem dla mieszkańców mogą być organizacje pozarządowe. Organizacje te mogą z jednej strony stymulować mieszkańców do podjęcia inicjatywy, z drugiej strony mogą wziąć na siebie organizacyjne kwestie związane z przygotowaniem wniosku (zbieranie podpisów) oraz realizacyjne (obsługa i koordynacja Inicjatywy Lokalnej). Należy jednak podkreślić, że organizacje te nie są wnioskodawcami. To mieszkańcy muszą chcieć realizować Inicjatywę Lokalną i włączyć się w nią. Organizacje mogą pomóc ale nie wyręczą mieszkańców.

Wnioski z projektu:

1/ Mieszkańcy (jako grupa nieformalna) nie bezpośrednio ale za pośrednictwem organizacji pozarządowej lub podmiotu z art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (występuje w ich imieniu) składają wniosek do właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

2/ Stworzyć Plan potrzeb lokalnej społeczności.

3/ Do Liderów Lokalnych (np. Sołtys, Prezes Stowarzyszenia, Dyrektor Szkoły itp..) w pierwszej kolejności należy inicjatywa współpracy z samorządem i organizacjami pozarządowymi.

4/ Uaktywnić trzeba Rady Sołeckie.

5/ Wspomóc należy grupy senioralne w zakresie organizacji wydarzeń i pomocy sąsiedzkiej.

6/ Nawiązać współpracę z lokalnymi radnymi gminy w zakresie edukacji o inicjatywie lokalnej.

7/ Zgodnie z Ustawą preferowana aktywność obywateli przy inicjatywie lokalnej (obywatelskiej) powinna mieć miejsce jako praca społeczna lub wkład rzeczowy.

8/ Kultywować tradycje lokalne szczególnie te w zakresie pomocy sąsiedzkiej czy międzypokoleniowej.

9/ Wykorzystywać nowoczesne formy komunikacji przy dyskusji o potrzebach lokalnych.

Iceland _____
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

„Inicjatywa obywatelska – model lokalny”

- Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele
- Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG

**Stowarzyszenie
Wdzydzko-Charzykowska
Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka”**

ul. Rybacka 10
89-606 Charzykowy
tel./fax: 52 334 33 07
e-mail: biuro@lgrmorenka.pl